

KÖNYVSZEMLE

C. BRAGA – A. BUGNINI, *Documenta ad instaurationem liturgicam spectantia*, Edizioni Liturgiche, Roma 2000, pp. 1325.

Dokumentumok értékes gyűjteménye ez a könyv, amelyet haszonnal forgathatnak nemcsak a liturgikus szakemberek, hanem minden pap, aki egyben a liturgia művelője is. Ennek a könyvnek kétségtelenül nagy jelentősége van azért is, mert összefüggéseiben vizsgálja a II. Vatikáni zsinat liturgikus reformját. Ezeket a dokumentumokat olvasva nyilvánvalóvá válik számunkra, hogy ez a reform nem derült égből villámcsapás volt, hanem hosszú folyamat eredménye.

Annibale Bugnini már 1953-ban és 1959-ben széles történelmi látókörrrel ugyanezen cím alatt két részben összegyűjtötte az alapvető dokumentumokat, kezdve X. Piusz pápától. A zsinat után szándékában állt kiegészíteni ezt a művet, kiindulván 1563-tól, azaz a Trienti Zsinattól, de szándékát nem tudta megvalósítani. Rendtársa és munkatársa, Carlo Braga, egy azok közül, akik a liturgikus reform úttörői voltak, újra kézbe vette Bugnini művét. Kiindulási pontként megtartotta X. Piusz pápaságának kezdetét, de kiegészítette az anyagot újabb dokumentumokkal. Mindezt olyan tudományos módszerrel rendezte el, amely könnyűvé teszi a szövegek olvasását, értelmezését és helyes használatát.

A tudományos használat igénye indokolja, hogy a kötetben az összegyűjtött dokumentumok eredeti nyelven, többnyire latinul szerepelnek.

Bizonyos szövegek 60-90 év távlatából - ha úgy tűnik is, hogy századokat térünk vissza az időben -, számot adnak nekünk arról a megújulási útról, amelynek szükségességét már korábban hangoztatták. Elegendő ebben az összefüggésben, ha X. Piusz pápa egyik levelére utalunk, aki 1903. december 8-án Róma bíboros helynökének ír, panaszolván hogy a város templomaiban a vecsernyék liturgikus színvonala mennyire botránkoztató és méltatlan a keresztény jámborsághoz. Zenei színvonaluk - véleménye szerint - a legcsekélyebb értékű koncerteken sem volna elfogadható.

Az ilyen „érdekességeken” túl Carlo Braga gyűjteménye fontos tanulmányi eszköztár, amelynek segítségével jobban megérhetjük az Egyház lassú, de biztos útját, amely a liturgiában (is) megmutatkozik.

VASLABÁN Csaba